

Foto: Gunnar Björndahl

Ärtvicker finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin starkt hotad (EN). Den är även fridlyst.

Ärtvicker är en flerårig, stoväxt ört med 1–2 meter långa stjälkar som klänger i omgivande växtlighet. Småbladen (3–5 par) är stora och brett äggrunda med tvär bas. Bladen har klängen med vars hjälp växten klättrar. De nedersta småbladen sitter alldeles invid stjälken.

Blommorna är blekt gröngula och sitter i en tät, ensidig klase. Den blommar i regel under första hälften av juli. Baljorna är kala, tre

till fyra centimeter långa.

Ärtvicker är den största av våra vickerarter. De gulaktiga centimeterstora blommorna och de decimeterlånga bladen är karakteristiska för växten. Vegetativt kan den möjligen förväxlas med buskvicker *Vicia dumetorum*, men i blom skiljs de enkelt åt genom att buskvickern har violetta blommor.

Som alla ärtväxter hyser ärtvickern bakterier i knölförmiga gallbildningar på rötterna. Bakterierna har förmåga att ta upp kväve direkt ur luften. Kvävet omvandlas i rotknölnarna till kväveföreningar som värdväxten kan tillgodogöra sig.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Gunnar Björndahl

Foto: Åke Svensson

Ärtvicker

förekommer sällsynt på ett tjugotal platser i landet och har en huvudutbredning som sträcker sig tvärs över Sverige, från Dalsland i väster till Östergötland i öster. Flest växtplatser finns i Östergötland. Ärtvicker är främst knuten till ädelövskog på mullrik brunjord och förefaller vara kalkgynnad. Arten växer gärna i något stenig och snårig terräng tillsammans med värmekrävande träd och buskar som ek, lind och hassel. Växtplatsen ligger ofta i syd- till sydvästexponerade rasbranter med lundartad vegetation och med en artrik örtflora.

Ärtvicker trivs bäst på platser med ett måttligt ljusinsläpp. Om beskuggningen blir alltför kraftig utvecklas bara vegetativa bladrika stjälkar, eftersom plantorna kräver en viss mängd solljus för att gå i blom. Ärtvicker kan förekomma i nästan helt öppna områden även om det är ovanligt. En av landets största förekomster med ärtvicker upptäcktes sålunda i ett nedlagt grustag.

Ärtvicker är mycket begärlig som föda för betande djur och förekommer därför inte i betesmark. Växtplatser med ärtvicker får inte omvandlas till betesmark om arten ska kunna bevaras, eftersom det ofelbart resulterar i att plantorna blir uppätta.

Största hotet mot ärtvicker är numera ovarsamma röjningar i buskskiktet och avverkning av lövträd. Även plantering av gran på inägomark kan resultera i att skogsbryn försvinner, ljusinsläppet minskar och att arten försvinner. Det är därför viktigt att med försiktiga åtgärder: gallra bland uppväxande buskar och ädla lövträd för att bevara ärtvicker och dess växtplatser. Uppväxande granplantor bör avlägsnas snarast möjligt.

Ärtvicker är i övriga Norden endast känd från sydöstra Norge, huvudsakligen från området runt Oslofjorden.

Om du vill läsa mer om ärtvicker eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för ärtvicker hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna. Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken